

ÁLTALÁNOS ISKOLA

1. ÓRA

Készítette az EFOP 1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

„Egészségügyi ellátórendszer szakmai módszertani fejlesztése” című projekt

Népegészségügyi alprojekt A/III. munkacsoportja.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Eredménytermék készítésének dátuma:
2020.01.20.

Egészségügyi Ellátórendszer
Szakmai Módszertani Fejlesztése
EFOP-1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

FOGLALKOZÁSTERV 45 perces tanóra

Célcsoport/osztály: 7. évfolyam (1. óra)

Modul megnevezése: Káros szenvedélyek

Témakör megnevezése: Drogok csoportosítása

Órakeret/Időtartam: 45 perces tanóra

---

1. Feldolgozandó ismeretek:

- Előismeretek aktivizálása.
- Rész- egész összefüggés felfedezési képességének fejlesztése.
- Legális és illegális drogokkal kapcsolatos kifejezések, fogalmak ismeretének elsajátítása, alkalmazása.
- Kábítószerrel kapcsolatos alapismeretek.
- Illegális szereket érintő jogi alapismeretek.
- Drogok hatása testre és lélekre.
- Szennvedélybetegség, tolerancia.

2. Kulcsfogalmak: drog, központi idegrendszer, függőség, csoportosítás, hatás, legális, illegális, kábítószer, tolerancia

3. Kapcsolódás a tantárgyak között: erkölcstan, biológia, egészségtn, kémia, magyar nyelv és irodalom, osztályfőnöki óra

4. Kapcsolódás a többi modul között: Társas kapcsolatok, Modulok közös tartalmi elemei: Önismeret, Egyensúly- Ép test és ép lélek, Prevenció

5. A foglalkozás fejlesztési eredményei:

- A foglalkozások során fejlődik a tanuló kommunikációs képessége.
- Érdeklődése érzékenyül az adott téma iránt.
- Képes az adott témával kapcsolatos előzetes tudását aktivizálni.
- Rész-egész összefüggés felfedezési képessége fejlődik, mélyül.

- Tisztában van az illegális szerekekkel kapcsolatos jogi alapismeretekkel.
- Meg tudja különböztetni a legális és illegális szereket.
- Képes a témával kapcsolatos fogalmakhoz példákat társítani, a feldolgozandó ismereteket összefoglalni és ismertetni.

6. Témakörhöz kapcsolódó, felhasználható források a pedagógusnak:

- Az „Ellen-szer” c. prevenció program bemutatása: http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/drogprevencio/az_ellenszer_program_bemutatsa.html
- Kagan, Spencer: Kooperatív tanulás: http://kemeny-eger.sulinet.hu/public/doks/kooperativ_tanulas.pdf
- Dr. Diószegi Gábor: Ellen-szer, a rendőrség biztonságra nevelő középiskolai programja oktatói segédlet (Budapest, ORFK, 2004)
- Sövényházy Edit (szerk.): D.A.D.A tananyag (Budapest, ORFK, 2016.)
- A droghasználattal kapcsolatos jogi szabályozás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200066.kor>

7. Ajánlott irodalom/művészeti alkotás:

Minden korosztálynak:

- dr. Gratzner Gábor, dr. Szabó Henrik, dr. Gratzner- Sövényházy Edit: Bűnmegelőzési jó tanácsok (Budapest, Korona Kiadó, 2010.)
- Andreas Hykade „Nuggets” c. animációs kisfilmje a függőségekről: <https://www.youtube.com/watch?v=HUnLgGRJpo>

Szülőknek, pedagógusoknak:

- Egy kosaras naplója című film (1995)
- Dr. Csernus Imre - Dobai Benedek - Tárnok Alfons: Droigma (Budapest, Jaffa kiadó, 2011.)

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
1 perc	A kooperatív módszer, szakértő mozaik technikájához szükséges csoport kialakítása.	<p><u>I. Óra előtti szervezés</u></p> <p>A terem csoportmunkához (4 db, max. 5-6 fős csoport) rendezzük be. Előkészítjük a projektort, csoportlétszámunk megfelelő laptopokat (melyeken, ha a gyerekek képessége ezt kívánja, előzőleg létrehoztuk a Power Point előadások vázát is).</p> <p>Ha a tárgyi feltételek nem adóttak, informatika szaktanterembe szervezzük az órákat, vagy a ppt előadásokat kézzel készített plakátok helyettesíthetjük. Az asztalokra elhelyezzük a feladatlapokat, leírásokat.</p> <p><u>II. Az óra/foglalkozás bevezetése</u></p> <p><i>A mai órán a drogokról fogunk tanulni. Ehhez az osztályt 4 csoportra fogom osztani. Szeretném megkérni Xy-t és Xy-t..., hogy jöjjenek ide a táblához. Ők lesznek a csoportkapitányok. Arra kérek titeket, hogy egyesével haladva válasszatok magatoknak tagokat a csoportotokba.</i></p> <p>A csoportok leülnek a számozott asztalokhoz (1-2-3-4) Minden asztalon a csoport létszámának megfelelő feldolgozandó ismeretet tartalmazó lap (fehér színű) valamint feladatlap (sárga színű) van.</p>	a feladatlapok az óratervezet végén található	számkártyák fehér, sárga lapok az asztalokon, íróeszközök

5 perc	Minden olyan természetesen vagy mesterségesen előállított anyagot, ami a központi idegrendszerre hat és a szervezetbe bejuttatva megváltoztatja testileg-lelkileg az embert, annak gondolkodását, viselkedését, hangulatát, személyiségét, és használata függőséget okozhat, drognak nevezünk.	III. Új ismeret átadása: Az új ismeret feldolgozása csoportmunkában történik. A diákok két csoportot alkotnak. A csoportmunka lépései: <ol style="list-style-type: none"> 1. kör. A két csoport elolvassa az <u>Információs lapot</u> (1. Melléklet) és megbeszéli a rajta szereplőket. 2. kör: Mindkét csoport kitölti a <u>Feladatlapot</u> (1. Melléklet)	kooperatív csoportmunka, tanár facilitátor szerepkört tölt be ismeretek feldolgozása, csoporton belül megbeszélés kooperatív csoportmunka: kortársi interakciók, ismeretek átadása, feladatlapok kitöltése	információs lap (1.Melléklet) feladatlap (1.Melléklet), íróeszközök
7 perc	A szakirodalomban és a köznyelvben általánosan elterjedt a „drog” szó használata, melyet a szakirodalomban összefoglaló névként használnak a gyógynövények, az élvezeti cikkek, a gyógyszerek és a kábítószeres esetében.	<ol style="list-style-type: none"> 3. kör: A témával kapcsolatban mindkét csoport plakátot/ppt-t készít.	kooperatív csoportmunka: kortársi interakciók, ismeretek átadása, összefoglalás	íróeszköz, plakát/ laptop vagy pc
8 perc	A drogok rendszeres használata olyan nehezen visszafordítható	<ol style="list-style-type: none"> 4. kör: A két csoport prezentálja egymásnak a plakátot/ppt-t.	csoportprezentáció, kortársi interakciók	plakát/projektor

20 perc	<p>változásokat okoz az idegrendszerben, mely szükségessé teszi annak folyamatos jelenlétét a szervezetben. Ezt nevezzük függőségnek.</p> <p>Legális drogok: Minden olyan szer, amelynek gyártását, raktározását, behozatalát, kivitelét, forgalmazását az állam nem tiltja, illetve nem köti különösen szigorú ellenőrzéshez.</p> <ul style="list-style-type: none"> • használatához nem szükséges engedély: cigaretta, kávé, tea • használatához engedély szükséges: gyógyszerek <p>Illegális drogok: olyan anyagok, amelyeknek gyártása, raktározása, behozatala, kivitele, forgalmazása államilag tiltott, illetve ez csak külön engedély alapján az erre feljogosítottak számára, kizárólag egészségügyi vagy tudományos célra és különösen szigorú</p>			
---------	--	--	--	--

3 perc	<p>ellenőrzés mellett lehetséges. Ezek azok az anyagok, amelyeket kábítószer néven ismerünk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • megfelelő engedély(!) mellett használhatók: pl. kábítószerek gyógyászati alkalmazása, • legálisan nem hozzáférhetők. <p>Drogok csoportosítása: - legális: pl.: alkohol, nikotin, koffein, gyógyszerek stb. - illegális: A kábítószerekkel és pszichotróp anyagokkal, valamint az új pszichoaktív anyagokkal végezhető tevékenységről, valamint ezen anyagok jegyzékre vételéről és jegyzékeinek módosításáról szóló 66/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet írja elő.</p> <p>Azok az anyagok melyek kábítószernek minősülnek, az aktuálisan hatályos jogszabály szerint illegálisak. Az ezekkel kapcsolatos tevékenységeket (átadás, átvétel, kereskedés stb.) a törvény bünteti, mely a Büntető</p>	<p><u>V. Óra végi összefoglalás</u></p> <p>- <i>A mai órán a drogokról és csoportosításairól tanultatok.</i></p> <p>Kulcsfogalmak, ami mentén történik az összefoglalás: - <i>Léteznek legális és illegális drogok. A legális drogok pl. alkohol, nikotin stb.</i> - <i>Az illegális drogok összefoglaló neve a kábítószer.</i> - <i>Mindegyik fogyasztása függőséghez vezet, amelynek egyik legnagyobb veszélye – a testi és lelki károsodásokon túlmenően- , hogy fogyasztója toleránssá válik (hózzászokás) az adott szer iránt.</i></p>	frontális szervezés, tanári magyarázat: lényegkiemelés, irányított megbeszélés	
--------	---	--	---	--

1 perc	<p>Törvénykönyvben foglaltak szerint értelmezendő. Tolerancia: ugyanakkora mennyiségű szer egyre kisebb hatást vált ki, vagy ugyanolyan hatás eléréséhez egyre több szerre van szükség.</p> <p>A reflexió során felmérhetjük, hogy a gyerekeknek mennyire tetszett a kooperatív módszerrel történő ismeretfeldolgozás.</p>	<p><u>VI. Reflexió</u></p> <p><i>Ma Ti adhattok osztályzatot. Ki hányas osztályzatot adna a mai órára? Emeljétek fel a kezeteiket és mutassátok rajta az osztályzatot. (1-5-ös fokozatú skála)</i></p> <p>2-3 tanuló véleményét meghallgatjuk.</p>	frontális szervezés, értékelés	
--------	---	---	-----------------------------------	--

10 PERCES kiemelhető blokk

Célcsoport/osztály: 7. évfolyam (1. óra)

Modul megnevezése: Káros szenvedélyek

Témakör megnevezése: Drogok csoportosítása

Órakeret/Időtartam: 10 perc

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/ tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
1 perc	A téma megnevezése	I. Az óra/foglalkozás bevezetése <i>A következő percekben a drogokkal és azok csoportosításával fogunk foglalkozni.</i>	frontális szervezés, tanári magyarázat	
7 perc	Ajánlott az ismeretanyagból Power Point előadást létrehozni és azt bemutatni a gyerekeknek. legális: pl.: alkohol, nikotin, koffein, gyógyszerek stb. illegális: A kábítószerekkel és pszichotróp anyagokkal, valamint az új pszichoaktív anyagokkal végezhető tevékenységről, valamint ezen anyagok jegyzékre vételéről és jegyzékeinek	II. Az óra/foglalkozás témája: Az új ismeret feldolgozása inzert technika alkalmazásával történik. - A csoportok elolvassák a fehér színű információs lapot (1. Melléklet). - Megbeszélik a rajta szereplőket, az inzert technika lépéseit felhasználva: ✓ Már tudom. - Nem így tudom + Új ismeret számomra ? Szeretnék többet tudni róla.	differenciált csoportmunka, téma feldolgozás inzert technikával csoportbeszámolók	információs lap (1.Melléklet), íróeszközök

2 perc	<p>módosításáról szóló 66/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet írja elő. Azok az anyagok, melyek kábítószernek minősülnek, az aktuálisan hatályos jogszabály szerint illegálisak. Az ezekkel kapcsolatos tevékenységeket (átadás, átvétel, kereskedés stb.) a törvény bünteti, mely a Büntető Törvénykönyvben foglaltak szerint értelmezendő.</p> <p>Tolerancia: ugyanakkora mennyiségű szer egyre kisebb hatást vált ki, vagy ugyanolyan hatás eléréséhez egyre több szerre van szükség.</p> <p>Ismeretanyag összefoglalása. A lényeges tartalom kiemelése, rögzítése.</p>	<p>III. Összefoglalás: Ismeretek strukturálása</p> <p>Kulcsfogalmak, ami mentén történik az összefoglalás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A drogok két nagy csoportra oszthatók: legális és illegális szerek. Legális, amit a törvény megsértése nélkül beszerezhetünk, fogyaszthatunk. Az illegális – törvénytelen – drogok a kábítószer, melyek alkotóelemeik szerint egy folyamatosan bővülő listába vannak gyűjtve. - Minden drog függőséget okozhat, így egészségkárosító hatással bírhat. - A fogyasztásának legnagyobb veszélye, hogy kialakul a tolerancia (hozzászokás), mely során a fogyasztó egyre gyakrabban, vagy egyre nagyobb adagokban veszi magához a szert.	frontális szervezés, tanári magyarázat: lényegkiemelés, irányított megbeszélés	
--------	---	--	--	--

1. Melléklet

Drogok és kábítószer

Információs lap

Minden olyan természetesen vagy mesterségesen előállított anyagot, ami a központi idegrendszerre hat és a szervezetbe bejuttatva megváltoztatja testileg-lelkileg az embert, annak gondolkodását, viselkedését, hangulatát, személyiségét és használata függőséget okozhat, **drognak nevezünk**.

A szakirodalomban és a köznyelvben általánosan elterjedt a „drog” szó használata, melyet a szakirodalomban összefoglaló névként használnak a gyógynövények, az élvezeti cikkek, a gyógyszerek és a kábítószeres esetében.

A drogok rendszeres használata olyan nehezen visszafordítható változásokat okoz az idegrendszerben, mely szükségessé teszi annak folyamatos jelenlétét a szervezetben. Ezt nevezzük függőségnek.

Függőség:

Lelki függőség: akkor beszélünk erről, ha valakiben kialakul az a kényszer, hogy drog bevitelével teremtsen meg lelki békéjét, a megelégedettség érzését. A lelki függőség tehát nem más, mint kínzó vágy a drog után.

Testi függőség: testi függőségről akkor beszélünk, ha a drog megvonását követően hosszabb-rövidebb időn belül elvonási tünetek jelennek meg.

Drogok általános csoportosítása:

- **Legális drogok:** Minden olyan szer, amelynek gyártását, raktározását, behozatalát, kivitelét, forgalmazását az állam nem tiltja, illetve nem köti különösen szigorú ellenőrzéshez.
  - használatához nem szükséges engedély: cigaretta, kávé, tea

- használatához hatósági/orvosi engedély szükséges: gyógyszerek.
- **Illegális drogok:** olyan anyagok, amelyeknek gyártása, raktározása, behozatala, kivitele, forgalmazása államilag tiltott, illetve ez csak külön engedély alapján az erre feljogosítottak számára, kizárólag egészségügyi vagy tudományos célra és különösen szigorú ellenőrzés mellett lehetséges. Ezek azok az anyagok, amelyeket **kábítószer** néven ismerünk.
  - megfelelő engedély(!) mellett használhatók: pl. kábítószerek gyógyászati alkalmazása,
  - legálisan nem hozzáférhetők.

A kábítószer nem más Magyarországon, mint egy jogi kifejezés. Azok a szerek, amiket kábítószernak nevezünk, minden esetben illegálisak. A Büntető Törvénykönyvben fel vannak sorolva azok az anyagok, melyek kábítószernak minősülnek, és ha ezt találják valakinek a vizeletében, vagy átadja, kínálja, forgalomba hozza vagy rendel belőle, akkor azt törvényi úton büntetik.

- **természetes:** természetben megtalálható anyagok. pl: növények
- **mesterséges:** kémiai úton előállított vegyületek

A drogfogyasztás fizikai függőségének legnagyobb veszélye a toleranciában rejlik.

Tolerancia: ugyanakkora mennyiségű szer egyre kisebb hatást vált ki, vagy ugyanolyan hatás eléréséhez egyre több szerre van szükség.

Pl.: Egy évvel ezelőtt még napi egy kávé is elég volt ahhoz, hogy egész nap friss és éber legyek, ma már három kávé kell innom.

Drogok és kábítószer

Feladatlap

1. A szervezetbe juttatva milyen változásokat idéz elő a drog?

.....
.....

2. Mit nevezünk függőségnek?

.....
.....

3. Fogalmazd meg egy mondattal!

lelki függőség: .....

testi függőség: .....

4. Sorold fel a drogok csoportjait!

.....
.....

5. Magyarázd meg, mit jelent a következő mondat!

Minden kábítószer drognak számít, de nem minden drog számít kábítószernek.

6. Fogalmazd meg mi a tolerancia!

.....
.....